

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 02 25
COM(2015) 70 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**Europos Sąjungos kelių transporto priemonių benzino ir dyzelino kokybė
Dvyliktoji metinė ataskaita
(2013 ataskaitiniai metai)**

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Europos Sąjungos kelių transporto priemonių benzino ir dyzelino kokybė Dvyliktoji metinė ataskaita (2013 ataskaitiniai metai)

1. ĮŽANGA

Šioje ataskaitoje pateikiama konsoliduota valstybių narių dvyliktus metus pateikiama informacija pagal Direktyvą 98/70/EB¹ (toliau – direktyva), kurioje apibendrinama kelių transporto priemonių benzino ir dyzelino kokybė ES 2013 m. ES kelių transporto priemonėms parduodamų benzino ir dyzelino specifikacijos (rodikliai) įtrauktos į direktyvą: pirmosios specifikacijos įsigaliojo 2000 m. sausio 1 d., antrosios – 2005 m. sausio 1 d., o trečiosios – 2009 m. sausio 1 d. ir pagal jas sieros kiekis visuose kelių automobilių degaluose ES neturi viršyti 10 ppm. Papildomi reikalavimai nustatyti Europos standarte dėl degalų kokybės priežiūros sistemos (DKPS), EN 14274:2012, kurio reikalaujama laikytis nuo 2004 m.

Direktyvoje taip pat nustatyta, kad valstybės narės turi pateikti trumpas jų teritorijose parduotų degalų kokybės ataskaitas. Pradinė ataskaitų forma nustatyta 2002 m. vasario 18 d. Komisijos sprendime 2002/159/EB². Direktyvos reikalavimai pasikeitė nustačius naujas degalų specifikacijas ir ataskaitų teikimo reikalavimus. Kad būtų pateikta visa susijusi informacija, visos valstybės narės turi naudoti ataskaitos šabloną: taip galima valstybėse narėse vykdomos degalų kokybės priežiūros rezultatus nagrinėti ir palyginti Europos mastu. Šablonas atitinka Komisijos sprendime 2002/159/EB nustatytus ataskaitų teikimo reikalavimus; jį kasmet peržiūri ir tvirtina Komisija.

2013 m. visos valstybės narės laikėsi degalų specifikacijų, pagal kurias reikalaujama, kad automobilinių degalų sudėtyje sieros būtų mažiau negu 10 ppm. Be to, valstybės narės pradėjo teikti ataskaitas apie degalus su etanolio – to reikalaujama nuo 2011 m. sausio 1 d.

Visos valstybės narės pateikė savo ataskaitas naudodamos nustatytą šabloną. 24 iš 28 metinių DKPS ataskaitų buvo gautos iki nustatyto ataskaitų pateikimo termino – birželio 30 d., dvi – su mažesniu negu savaitės vėlavimu, o paskutinės dvi pateiktos per mėnesį nuo pirminio termino. Tai rodo, kad, palyginti su pastaraisiais metais, terminų laikomasi vis geriau.

2. PREKYBA DEGALAIS EUROPOJE

Prekyboje degalais ES 2013 m. ir toliau aiškiai dominavo prekyba dyzelinu – parduota 243 516 mln. litrų dyzelino, palyginti su 106 082 mln. litrų benzino.

Kalbant apie įvairių klasių benzina, rinkoje labai nedideliais kiekiais vis dar buvo prekiaujama RON 91 klasės benzinu – jo parduota tik 369 mln. litrų (0,4 %); RON 95–98 parduota iš viso

¹ OL L 350, 1998 12 28, p. 58.

² OL L 53, 2002 2 23, p. 30.

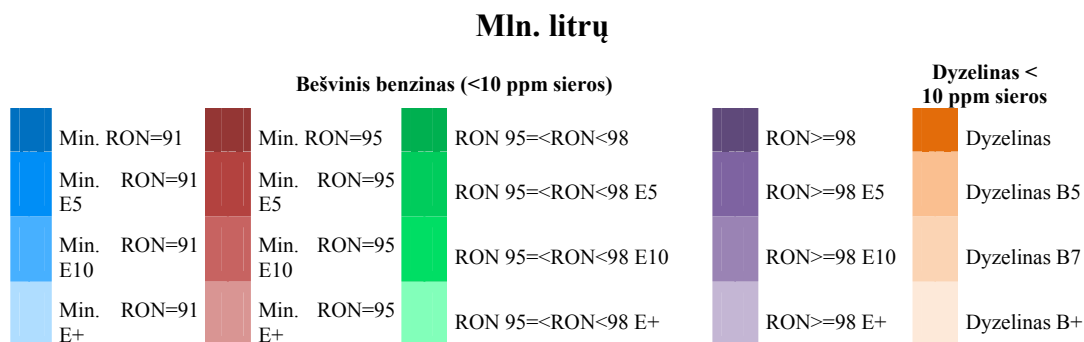
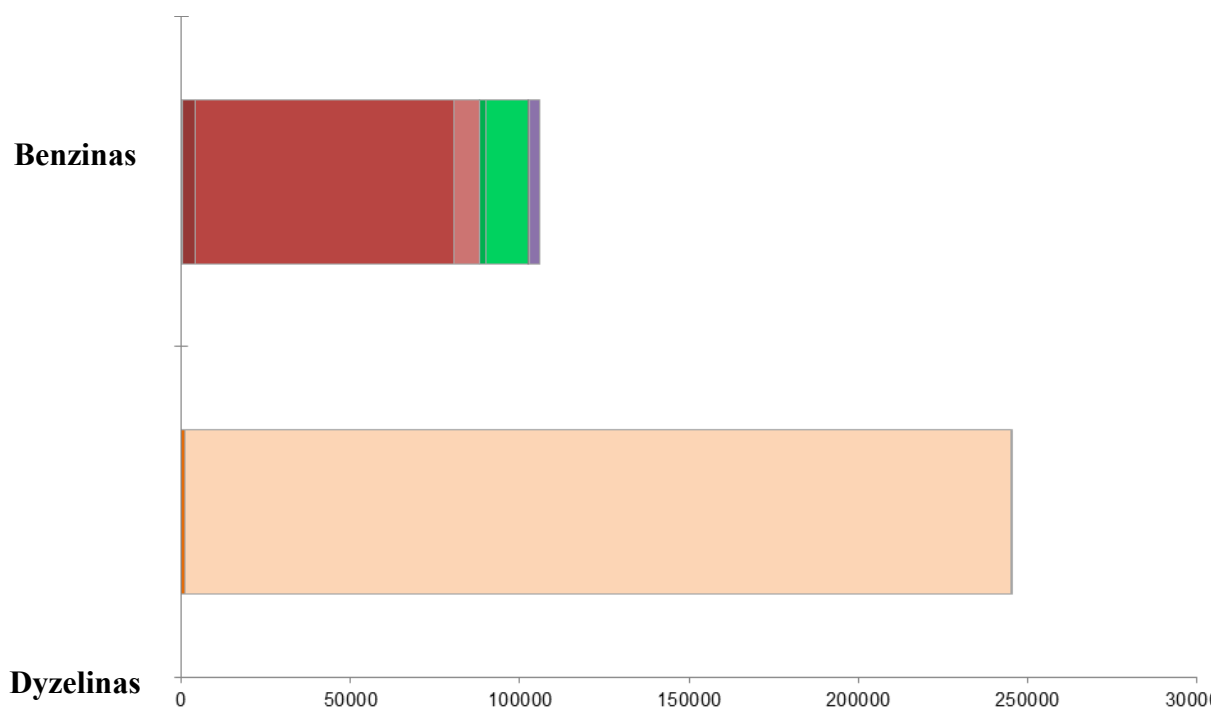
14 335 mln. litrų (13,5 %); RON 98 parduota iš viso 3 396 mln. litrų (3,2 %), o RON 95 parduota daugiausiai – 87 982 mln. litrų (82,9 %).

Prekyboje dyzelinu didžiausią dalį sudarė B7 klasės dyzelinas – jo parduota 241 946 mln. litrų (99 %). B+ dyzelino ir dyzelino be RRME parduota iš viso 1 570 mln. litrų.

Nors dyzelinas yra populiariausia degalų rūšis Europoje, 2013 m. jo vartojimas ir toliau mažėjo – dyzelino mažiau parduota ketvirtus metus iš eilės. Benzino 2013 m. taip pat suvartota mažiau; iš tiesų benzino parduodama vis mažiau jau nuo 2004 m. Kalbant apie degalų klases, RON 91 klasės degalai iš Europos rinkos beveik dingo ir šiuo metu parduodami tik nedideliais kiekiais.

1 diagramoje parodytas Europoje parduodamo benzino ir dyzelino kiekis pagal skirtingas degalų rūšis.

1 diagrama. ES degalų pardavimas pagal degalų rūšis 2013 m.

2.1 Degalų pasiūla 2013 m.

Vienas svarbiausių 2013 m. faktų yra beveik visiškai RON 91 klasės degalų išnykimas rinkoje – dabar jie parduodami tik keturiose šalyse. Danija yra vienintelė šalis, kurioje šie degalai užima svarbią vietą.

E10 klasės degalai ir toliau parduodami tik trijose valstybėse narėse: Prancūzijoje, Suomijoje ir Vokietijoje.

1 lentelėje parodyti atskirose valstybėse narėse parduotų degalų kiekiai ir rūšys.

1 lentelė. ES-28 degalų pardavimas 2013 m. pagal degalų rūšis

Degalų rūšis	Parduoto benzino kiekis (mln. litrų)					Parduoto dyzelino kiekis (mln. litrų)
	min. RON=91	min. RON=95	min. RON=98	RON ≥98	Iš viso benzino	Iš viso dyzelino
Austrija	31	-	2 151	53	2 235	7 667
Belgija	-	1 389	-	278	1 667	8 011
Bulgarija	-	674	-	21	695	2 178
Kipras	-	-	448	26	474	310
Kroatija	-	693	24	25	742	1 682
Čekija	10	2 052	-	34	2 096	4 983
Danija	322	1 503	1	-	1 826	3 032
Estija	-	-	292	24	316	806
Suomija	-	1 187	865	-	2 052	2 878
Prancūzija	-	9 363	-	-	9 363	40 419
Vokietija	6	23 498	-	1 440	24 944	41 671
Graikija	-	3 491	22	98	3 611	2 639
Vengrija	-	1 537	-	48	1 585	3 244
Airija	-	1 684	-	-	1 684	2 648
Italija	-	9 015	-	-	9 015	26 755
Latvija	-	251	23	-	274	889
Lietuva	-	262	-	8	270	1 288
Liuksemburgas	-	-	353	76	429	1 964
Malta	-	-	98	-	98	116
Nyderlandai	-	5 239	-	58	5 297	7 264
Lenkija	-	4 464	-	428	4 892	13 159
Portugalija	-	-	1 360	103	1 463	4 867
Rumunija	-	-	1 585	91	1 676	4 807

Slovakija	-	691	-	13	704	1 317
Slovėnija	-	-	591	32	623	2 213
Ispanija	-	-	5 872	424	6 296	24 411
Švedija	-	3 619	-	116	3 735	5 394
JK	-	17 370	650	-	18 020	26 904
Iš viso	369	87 982	14 335	3 396	106 082	243 516

Remiantis 1 lentelės duomenimis, galima padaryti kelias bendras išvadas:

- visose 28 valstybėse narėse, išskyrus dvi (Graikiją, kurioje benzinas sudaro 57,8 % parduodamo degalų kiekio šalyje, ir Kiprą, kuriame benzinas sudaro 60,5 % parduodamo degalų kiekio šalyje) didžiausią rinkos dalį užima dyzelinas;
- kita vertus, nuo dyzelino labiausiai priklausoma yra Belgija – joje dyzelino dalis rinkoje sudaro 82,8 %. Didesnė nei 80 % dyzelino dalis rinkoje taip pat nustatyta Lietuvoje (82,7 %), Liuksemburge (82,1 %) ir Prancūzijoje (81,2 %);
- 2013 m. daugiausiai degalų parduota Vokietijoje: 19,1 % viso ES parduoto degalų kiekio, kurio 37,4 % sudarė benzinas, o 62,6 % – dyzelinas. Kita didžiausia rinka buvo Prancūzija: joje parduotas benzino ir dyzelino kiekis sudarė 14,3 % visoje ES parduoto degalų kiekio, kurio 18,8 % sudarė benzinas ir 81,2 % – dyzelinas. Jungtinėje Karalystėje parduotas degalų kiekis sudarė iš viso 12,9 % viso ES parduoto degalų kiekio, kurio 40,1 % sudarė benzinas ir 59,9 % – dyzelinas;
- daugumoje šalių dyzelino mokesčių norma yra mažesnė nei benzino mokesčių norma (kartais skirtumas labai didelis). Šis veiksnys ir tai, kad dyzeliną naudojančios transporto priemonės yra efektyvesnės, palyginti su benzina naudojančiomis transporto priemonėmis, taip pat dyzelinių automobilių patobulinimai buvo pagrindinės priežastys, nulėmusios didėjančią dyzelino naudojimą ES;
- RON 95 yra populiariausia benzino rūšis daugelyje valstybių narių, antra vieta atitenka 95<RON<98.

3. DEGALŲ KOKYBĖS PRIEŽIŪRA 2013 M.

3.1 Skirtingų valstybių narių taikomų sistemų aprašymas

Europos Sąjungoje DKPS buvo įgyvendinama įvairiais metodais. Nors valstybių narių pateikiamų duomenų nuoseklumas kasmet po truputį gerėjo, taikomi metodai skiriasi: vieni jų

pagrįsti Europos standartu EN 14274³, kai mėginiai imami degalų mažmeninės prekybos vietose, kiti – nacionalinėmis sistemomis.

Direktyvoje numatyta teisė taikyti alternatyvias priežiūros sistemas su sąlyga, kad tos sistemos užtikrintų rezultatus, kurių patikimumas atitinka EN 14274, nors tam įvertinti reikalingi kriterijai nėra nustatyti. Todėl nėra aišku, ar esamos sistemos, kurios nėra grindžiamos EN 14274, atitinka šį kriterijų.

2013 m. dauguma valstybių narių pateikė papildomos informacijos apie jų pasirinktą priežiūros sistemą (jei taikomas statistinis EN 14274 modelis) arba pateikė informacijos apie pasirinktą nacionalinės priežiūros sistemą.

Iš DKPS 2013 m. taikiusių 28 valstybių narių:

- penkios (Austrija, Suomija, Graikija, Italija ir Ispanija) pasirinko taikyti EN 14274 statistinį modelį A;
- penkios (Prancūzija, Vokietija, Lenkija, Bulgarija ir Rumunija) pasirinko taikyti EN 14274 statistinį modelį B;
- dešimt (Airija, Portugalija, Kipras, Kroatija, Čekija, Estija, Vengrija, Lietuva, Slovakija ir Slovėnija) pasirinko EN 14274 statistinį modelį C ir
- likusios aštuonios – nacionalinę priežiūros sistemą.

3.2 Mėginių ėmimas ir ataskaitų teikimas

Vienas iš esminių dalykų vertinant degalų kokybę yra degalų mėginių ėmimo būdas. Mėginiai turi būti imami laikantis EN 14274 standarto reikalavimų.

Šiame standarte pateikti reikalavimai dėl valstybių narių imamų mėginių skaičiaus ir mėginių ėmimo vietos degalų kokybės ataskaitos pateikimo tikslais. Standarte taip pat nurodytas minimalus kiekvienos klasės degalų mėginių skaičius kiekvieną žiemos ir vasaros laikotarpį. 2 lentelėje pateikti atskirų valstybių narių 2013 m. mėginių ir ataskaitų teikimo duomenys. Visas minimalus privalomų paimti mėginių skaičius apskaičiuojamas, kai valstybė narė taiko EN 14274 standarte nustatytą statistinį modelį, laikant, kad minimalus reikalaujamų paimti mėginių skaičius yra žinomas pagal kiekvieną modelį (A, B, ir C).

2 lentelėje taip pat pateikti suskirstyti visų paimtų mėginių ir mėginių iš degalinių skaičių duomenys. 2013 m. tokius duomenis pateikė visos valstybės narės. EN 14274 nurodyta, kad reikalaujamas minimalus mėginių skaičius turėtų būti susietas su degalų paskirstymo vieta, kuri apibrėžiama kaip „*mažmeninės prekybos arba komercinė vieta, kurioje degalai pilami į kelių transporto priemones, kad būtų galima važiuoti*“, taigi siekiant laikytis minimalių mėginių ėmimo reikalavimų, mėginiai turėtų būti imami ne tik iš degalinių, bet ir iš degalų paskirstymo vietų arba perdėbimo įmonių.

³ EN 14274:2003 „Automobiliniai degalai. Benzino ir dyzelino kokybės įvertinimas. Degalų kokybės priežiūros sistema (DKPS)“.

3.3 Komisijos projektas „EU Pilot“

Kaip minėta pirmiau, pagal direktyvos 8 straipsnio 2 dalį reikalaujama, kad valstybės narės DKPS sukurtų laikydamosi atitinkamo Europos standarto reikalavimų, o jeigu naudojama alternatyvi degalų kokybės kontrolės sistema (nacionalinė sistema), ji turėtų užtikrinti lygiaverčio patikimumo rezultatus.

Kaip nurodyta 2012 m. metinėje ataskaitoje, panašu, kad kai kurios valstybės narės ne visiškai atitinka šiuos reikalavimus. Pagrindiniai nukrypimai susiję su mėginių skaičiumi, jų ėmimo vieta ir visų rodiklių, kurie būtini siekiant užtikrinti tinkamą degalų kokybę, matavimais. Kad kai kurie iš šių nukrypimų vis dar egzistuoja, matyti šioje ataskaitoje, kaip nurodyta 2 ir 3 lentelėse.

Priėmus 2012 m. metinę ataskaitą, projektai „EU Pilot“ 2014 m. pradėti įgyvendinti 20 valstybių narių. Atsakymai buvo gauti iš visų šių šalių, kurios įsipareigojo ateityje gerinti savo ataskaitų teikimo sistemas. Vis dėlto, kadangi šių veiksmų imtasi, kai 2013 m. ataskaita jau buvo pateikta, joje negali atsispindėti patobulinimai, dėl kurių buvo susitarta su minėtomis valstybėmis narėmis. Komisija tikisi didelės pažangos, kai bus teikiamos 2014 m. ataskaitos.

**2 lentelė. Valstybių narių mėginių ėmimo ir ataskaitų teikimo atitiktis
Direktyvos 98/70/EB ir Europos Standarto EN 14274 reikalavimams
santrauka**

VN	DKPS modelis (1)	Dydis (2)	vasaros ir žiemos laikotarpiai	Mėginiai pagal degalų klasę ir laikotarpį (4)	Visas reikalaujamas mėginių skaičius (5)		Paimta mėginių (6)		Paimta mėginių degalinėse (7)	
					Benzinas	Dyzelinas	Benzinas	Dyzelinas	Benzinas	Dyzelinas
Austrija	A	S	✓	50	104	100	106	100	106	100
Belgija	N	S	✓	(50)	(200)	(100)	2013	6387	2013	6387
Bulgarija	B	S	✓	100	206	200	475	491	460	476
Kroatija	C	S	✓	50	108	100	105	168	91	152
Kipras	C	S	✓	50	106	100	268	153	268	153
Čekija	C	S	✓	50	103	106	907	1237	926	1237
Danija	N	S	✓	(50)	(201)	(100)	43	21	43	21
Estija	C	S	✓	50	108	100	350	210	350	210
Suomija	A	S	✓	50	200	100	223	115	223	115
Prancūzija	B	L	✓	200	800	400	487	420	487	420
Vokietija	B	L	✓	200	825	400	741	399	741	399
Graikija	A	S	✓	50	103	100	116	100	116	100
Vengrija	C	S	✓	50	104	100	120	120	120	120
Airija	C	S	✓	50	100	100	199	199	199	199
Italija	A	L	✓	100	200	200	200	200	200	200
Latvija	N	S	✓	(50)	(110)	(150)	91	153	45	47
Lietuva	C	S	✓	50	104	100	106	100	104	100
Liuksemburgas	N	S	✓	(50)	(200)	(100)	66	86	58	86
Malta	N	S	✓	(50)	100	100	44	43	34	32
Nyderlandai	N	S	✓	(50)	(102)	(100)	100	100	100	100
Lenkija	B	S	✓	100	220	200	539	406	539	406
Portugalija	C	S	✓	50	108	100	143	112	23	12
Rumunija	B	S	✓	100	212	200	92	72	92	72
Slovakija	C	S	✓	50	102	100	151	122	110	122
Slovėnija	C	S	✓	50	106	100	146	165	146	117
Ispanija	A	L	✓	100	214	200	400	200	126	99
Švedija	N	S	✓	(50)	(104)	(100)	602	776	0	0
JK	N	L	×	(100)	(208)	(200)	1262	2109	473	280

#	Skiltis	Aiškinamosios pastabos
(1)	DKPS modelis	N = Nacionalinė degalų kokybės priežiūros sistema (DKPS). A = EN 14274 statistinis modelis A. B = EN 14274 statistinis modelis B. C = EN 14274 statistinis modelis C.
(2)	Dydis – šalies dydis	S = Maža (iš viso parduodama < 15 mln. tonų automobilių degalų per metus). L = Didelė (iš viso parduodama > 15 mln. tonų automobilių degalų per metus).
(3)	Atskirai vasaros ir	✓ Atskirai vasaros ir žiemos laikotarpiu × reiškia, kad pateikiami tik visų metų mėginių rezultatai.

	žiemos laikotarpį?	
(4)	Mėginiai pagal degalų klasę ir laikotarpį	EN 14274. Degalams, kurie sudaro mažiau negu 10 % visų parduodamų degalų, taikomi mažesni mėginių ėmimo reikalavimai. Nacionalinę DKPS taikančioms valstybėms narėms apytiksliai apskaičiuotas lygiavertis minimalus mėginių skaičius (remiantis degalų pardavimu) pateiktas skliausteliuose ().
(5)	Visas reikalaujamas mėginių skaičius	Apskaičiuojamas EN 14274 visas minimalus mėginių skaičius, reikalaujamas pagal DKP modelį ir šalies dydį. Reikalaujamas minimalus mėginių skaičius turi būti paimtas iš „naudojimo taško“ degalų paskirstymo vietose. Nacionalinę DKPS taikančioms valstybėms narėms apytiksliai apskaičiuotas lygiavertis minimalus mėginių skaičius (remiantis degalų pardavimu) pateiktas skliausteliuose ().
(6)	Paimta mėginių	Visas paimtų mėginių skaičius pagal degalų rūšį visose vietose (degalinėse, terminaluose ir perdirbimo įmonėse).
(7)	Paimta mėginių degalinėse	Visas degalinėse ir degalų paskirstymo vietose (valstybinėse ir komercinėse) paimtų mėginių skaičius. Standartiniame ataskaitos šablone šie skaičiai pateikiami atskirai; jei degalinėse paimtų mėginių skaičius neatitinka bendro paimtų mėginių skaičiaus, taip yra dėl pirminėje ataskaitoje pateiktų duomenų skirtumų (visų pirma Prancūzijoje ir Čekijoje, kur degalinėse paimtų mėginių skaičius yra didesnis negu paimtų mėginių skaičius).
	Benzinas	Benzinas
	Dyzelinas	Dyzelinas

3 lentelė. Rodiklių, kurių valstybės narės nepateikė apie kiekvienos klasės degalus, santrauka

Šioje lentelėje pateikti rodikliai, kuriuos 2013 m. valstybės narės įvertino netinkamai. Kai kurie šioje lentelėje nurodyti atvejai jau buvo įtraukti į projektus „EU Pilot“, o atitinkamos valstybės narės pažadėjo imtis priemonių šioms problemoms išspręsti.

Valstybė narė	Benzino ir dyzelino, kuriais 2013 m. buvo prekiaujama kiekvienoje valstybėje narėje, klasės					
Austrija	Bešvinis benzinas RON=91 E5		Bešvinis benzinas 95=<RON<98 E5		Bešvinis benzinas RON>= 98 E5	Dyzelinas B7
	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai	
Belgija	Bešvinis benzinas RON=95 E5		Bešvinis benzinas RON>=98 E5			Dyzelinas B7
	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai		Pateikti visi rodikliai	
Bulgarija	Bešvinis benzinas RON=95 E5		Bešvinis benzinas RON>=98 E5			Dyzelinas B7
	Variklio oktaninis skaičius	Variklio oktaninis skaičius			Pateikti visi rodikliai	
Kroatija	Bešvinis benzinas RON=95 ppm S	min. (<10	Bešvinis benzinas 95=<RON<98 (<10 ppm S)	Bešvinis benzinas RON>=98 (<10 ppm S)		Dyzelinas B7
	Pateikta visų rodiklių suvestinė (nesuskirstyta pagal degalų klases)					Pateikti visi rodikliai

Valstybė narė	Benzino ir dyzelino, kuriais 2013 m. buvo prekiaujama kiekvienoje valstybėje narėje, klasės				
Kipras	Bešvinis benzinas RON=95	Bešvinis benzinas RON 98			Dyzelinas B7
	Manganas Izobutilo alkoholis	Manganas Izobutilo alkoholis			Pateikti visi rodikliai
Čekija	Bešvinis benzinas RON=91 E5	Bešvinis benzinas RON=95 E5	Bešvinis benzinas RON>=98 E5		Dyzelinas B7 Dyzelinas B+
	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai		Pateikti visi rodikliai Tirta tik keletas rodiklių atsižvelgiant į RRME (išsamiau valstybės ataskaitą) žr.
Danija	Bešvinis benzinas RON=91 E5	Bešvinis benzinas RON=95 E5	Bešvinis benzinas RON<98 95=<		Dyzelinas B7
	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai (nors kai kurių rodiklių buvo patikrinta mažiau negu 4 mėginiai)	Pateikti visi rodikliai		Pateikti visi rodikliai
Estija	Bešvinis benzinas 95=<RON<98 E5	Bešvinis benzinas RON >= 98 E5			Dyzelinas
	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai			Pateikti visi rodikliai
Suomija	Bešvinis benzinas RON=95 E10	Bešvinis benzinas RON>=98 E5			Dyzelinas B7
	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai			Pateikti visi rodikliai
Prancūzija	Bešvinis benzinas RON=95 E5	Bešvinis benzinas RON=95 E10			Dyzelinas B7
	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai			Pateikti visi rodikliai
Vokietija	Bešvinis benzinas RON 91 E5	Bešvinis benzinas RON 95 E5/E10	Bešvinis benzinas RON 98 E5		Dyzelinas B7
	Alkenai, deguonies kiekis, metanolis, izopropilo alkoholis, tret-butilo alkoholis, izobutilo alkoholis, eteriai, kurių vienoje molekulėje 5 ar daugiau anglies atomų, kiti oksigenatai, švino kiekis	Pateikti visi rodikliai	Pateikti visi rodikliai		Pateikti visi rodikliai
Graikija	Bešvinis benzinas RON=95	Bešvinis benzinas RON<98	95=< Bešvinis benzinas RON >= 98		Dyzelinas B7

Valstybė narė	Benzino ir dyzelino, kuriais 2013 m. buvo prekiaujama kiekvienoje valstybėje narėje, klasės					
	Variklio oktaninis skaičius	Variklio oktaninis skaičius	Variklio oktaninis skaičius	Pateikti rodikliai	visi rodikliai	
	Manganas	Manganas	Manganas			
Vengrija	Bešvinis benziną RON=95	Bešvinis benziną RON>=98		Dyzelinas B7		
	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti rodikliai	
Airija	Bešvinis benziną RON=95			Dyzelinas		
	Manganas			Pateikti rodikliai	visi rodikliai	
Italija	Bešvinis benziną RON=95			Dyzelinas B7		
	Pateikti rodikliai	visi		Pateikti rodikliai	visi rodikliai	
Latvija	Bešvinis benziną RON=95 E5	Bešvinis benziną 95=<RON<98		Dyzelinas	Dyzelinas B7	
	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti rodikliai	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti visi rodikliai
Lietuva	Bešvinis benziną RON=95	Bešvinis benziną RON>=98		Dyzelinas		
	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti rodikliai	Pateikti rodikliai	visi rodikliai	
Liuksemburgas	Bešvinis benziną RON=95 E5	Bešvinis benziną RON>=98 E5		Dyzelinas B7		
	Pateikti rodikliai	visi	Manganas	Pateikti rodikliai	visi rodikliai	
Malta	Bešvinis benziną RON 95-98			Dyzelinas		
	Pateikti rodikliai	visi		Pateikti rodikliai	visi rodikliai	
Nyderlandai	Bešvinis benziną RON 95			Dyzelinas		
	Tiriamuoju metodu nustatytas oktaninis skaičius			Pateikti rodikliai	visi rodikliai	
	Variklio oktaninis skaičius					
	Metanolis					
	Izopropilo alkoholis					
	Tret-butilo alkoholis					
	Izobutilo alkoholis					
	Kiti oksigenatai					
	Švino kiekis					
	Manganas					

Valstybė narė	Benzino ir dyzelino, kuriais 2013 m. buvo prekiaujama kiekvienoje valstybėje narėje, klasės				
Lenkija	Bešvinis benzinas 95	RON	Bešvinis benzinas 98	RON	Dyzelinas
	Manganas		Manganas		Pateikti visi rodikliai
Portugalija	Bešvinis benzinas 95-98	RON	Bešvinis benzinas 98	RON	Dyzelinas B7
	Manganas		Manganas		Pateikti visi rodikliai
Rumunija	Bešvinis benzinas 95-98 E5	RON	Bešvinis benzinas RON 98 E5		Dyzelinas B7
	Manganas		Manganas		Pateikti visi rodikliai
Slovakija	Bešvinis benzinas 95 E5	RON	Bešvinis benzinas RON 98 E5		Dyzelinas B7
	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti visi rodikliai
Slovėnija	Bešvinis benzinas 95-98 E5	RON	Bešvinis benzinas 98 E5	RON	Dyzelinas B7
	Manganas		Manganas		Pateikti visi rodikliai
Ispanija	Bešvinis benzinas 95-98 E5	RON	Bešvinis benzinas 98 E5	RON	Dyzelinas B7
	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti visi rodikliai
Švedija	Bešvinis benzinas 95 E5	RON	Bešvinis benzinas 95-98 E5	RON	Dyzelinas B7
	Metanolis, etanolis, izopropilo alkoholis, tret-butilo alkoholis, izobutilo alkoholis, kiti oksigenatai		Metanolis, etanolis, izopropilo alkoholis, tret-butilo alkoholis, izobutilo alkoholis, kiti oksigenatai		RRME kiekis
JK	Bešvinis benzinas 95 E5	RON	Bešvinis benzinas 95-98 E5	RON	Dyzelinas B7
	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti rodikliai	visi	Pateikti visi rodikliai

4. ATITIKTIS DIREKTYVOS RIBINĖMS VERTĖMS

4.1 Ataskaitos apie benzina

2013 m. minimalią informaciją apie benzino mėginių atitiktį reikalavimams pateikė visos valstybės narės. Siekiant nustatyti, ar mėginiai atitinka reikalavimus, būtina žinoti, koks bandymo būdas buvo naudojamas konkrečioms rodikliams nustatyti, nes atskirų bandymo

metodų atkuriamumas ir paklaidos lygiai yra skirtingi. Atskiroje nuostatoje numatyta, kad valstybės narės turi šią informaciją pateikti ataskaitos šablone: nors ši informacija nėra privaloma ataskaitos dalis, ji labai svarbi siekiant nustatyti atitikties reikalavimams lygį. Be to, valstybių narių buvo paprašyta pranešti mėginių, kuriuose paklaidos ribos viršytos 95 %, skaičių. Nyderlandai ir Švedija šio skaičiaus nepateikė.

2013 m. ES paimti mėginiai dažniausiai neatitiko specifikacijų pagal šiuos rodiklius:

- 2013 m. garų slėgis vasarą buvo viršytas 124 kartus (3,12 % visų atvejų). Tačiau daugeliu atvejų norma viršijama dėl pereinamojo laikotarpio, kai tiekėjai keičia vasaros laikotarpio specifikacijas atitinkančius degalus į žiemos laikotarpio specifikacijas atitinkančius degalus ir atvirkščiai;
- apie specifikacijų neatitinkančius RON ir MON mėginius pranešta atitinkamai iš viso 39 ir 29 kartus, o tai sudaro atitinkamai 0,52 % ir 0,34 %.

4.2 Ataskaitos apie dyzeliną

2013 m. kai kurios valstybės narės nepateikė išsamių duomenų apie paklaidos ribų neatitinkančius mėginius.

Iš šešių 2013 m. tikrintų dyzelino rodiklių specifikacijų neatitiko šie rodikliai:

- didžiausias leidžiamas 10 ppm sieros kiekis buvo viršytas 94 mėginiuose (0,65% visų mėginių). Tačiau vidutinis sieros kiekis visose valstybėse narėse yra mažesnis nei privaloma 10 ppm riba;
- iš viso pranešta apie 44 mėginius (0,33 %), kuriuose RRME kiekis didesnis už 7 % ribą (išskyrus B+ dyzeliną);
- apie viršytas distiliacijos ir tankio vertes atitinkamai pranešta 16 ir 5 kartus, o tai sudaro 0,12 % ir 0,03 %.

4.3 Santrauka

Apskritai, iš 2013 m. tikrintų 10 095 benzino mėginių nustatyta, kad 248 neatitiko specifikacijų, nes jų vienas ar daugiau rodiklių viršijo paklaidos ribas – tokie mėginiai iš viso sudarė 2,5 %.

2013 m. iš 14 764 pagal 6 privalomuosius rodiklius tikrintų dyzelino mėginių nustatytų ribų neatitiko 161 – tokie mėginiai sudarė 1,1 % visų mėginių, apie kuriuos pranešta.

Specifikacijų neatitinkančių mėginių procentinė dalis yra susijusi su paimtų mėginių skaičiumi, kuris turėtų priklausyti (kiekvienoje valstybėje narėje) nuo degalų pardavimo apimtys ir tiekimo šaltinių. Tačiau valstybėms narėms taikant nacionalines sistemas, kurios gali būti nelygiavertės statistiniams modeliams A, B ar C, ir statistinius modelius, kurie gali būti ne patys tinkamiausi, neatitikimus ES lygmeniu būtina vertinti taip pat atsižvelgiant į pardavimo apimtį ir mėginių skaičių.

Dyzelino atveju neatitikimų skaičiui, nustatytam atsižvelgiant į pardavimo apimtį ir mėginių skaičių, būdinga mažėjimo tendencija (po 2011 m. užregistruoto didžiausio skaičiaus), o

benzino atveju neatitikimų skaičius svyravo labiau. 2013 m. su pardavimu susiję neatitikimai benzino atveju sudarė 1,8 % (palyginti su 2012 m., padėtis pagerėjo), o dyzelino atveju su pardavimu susijusių neatitikimų buvo 0,9 % (palyginti su 2012 m., padėtis pagerėjo).

4 lentelėje apibendrinta informacija, kaip valstybės narės 2013 m. laikėsi direktyvoje nustatytų reikalavimų dėl mėginių atitikimo ribinėms vertėms analizės rezultatų ir dėl ataskaitų formos ir turinio. Darant direktyvos pakeitimus buvo įtraukta pastraipa, kurioje teigiama, kad *„valstybės narės nustato nuobaudas, taikytinas pažeidus nacionalines nuostatas, priimtas vadovaujantis šia direktyva. Šios nuobaudos yra veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.“*

Kai kurios valstybės narės pateikė paaiškinimą apie nacionalinių valdžios institucijų taikytus taisomuosius veiksmus ir baudas tais atvejais, kai mėginiai neatitiko specifikacijų.

4 lentelė. 2013 m. valstybių narių atitikties reikalavimams ataskaitų santrauka

VN	Neatitiktis ribinėms vertėms				Neišsami ataskaita	
	Reikalavimų neatitinkančių mėginių skaičius (NC)				Neišmatuoti rodikliai (NM)	
	a)				b)	
	Benzinas		Dyzelinas		Benzinas	Dyzelinas
	NC	Iš viso	NC	Iš viso	(iš 19)	(iš 6)
AT	3	106	2	100	0	0
BE	53	2013	92	6387	0	0
BG	24	475	16	491	1	0
HR	5	105	0	168	0	0
CY	16	268	1	153	2	0
CZ	28	907	13	1 237	0	0
DK	4	43	3	21	0	0
EE	5	350	1	210	0	0
FI	5	223	0	115	0	0
FR	7	487	5	420	0	0
DE	6	741	1	399	0	0
EL	1	116	4	100	2	0
HU	1	120	0	120	0	0
IE	18	199	3	199	1	0
IT	4	200	0	200	0	0
LV	0	91	0	153	0	0
LT	0	106	0	100	0	0
LU	3	66	0	86	0	0
MT	7	44	0	43	0	0
NL	>1	100	>1	100	9	0
PL	16	539	16	406	1	0
PT	1	143	0	112	1	0
RO	3	92	0	72	1	0
SK	9	151	2	122	0	0
SI	0	146	0	165	1	0
ES	0	400	0	200	0	0
SE	0	602	0	776	6	1
UK	28	1 262	1	2 109	0	0

#	Skiltis	Aiškinamosios pastabos
a)	Neatitiktis ribinėms vertėms (patikimumo ribos – 95 %)	Neįmanoma patvirtinti, ar ribinių verčių buvo laikomasi visuose mėginiuose, dėl kurių ataskaitos duomenys nėra išsamūs. Kai remiantis pateikta informacija nebuvo galima nustatyti, kiek mėginių viršija ribinę vertę, „>“ ženklu nurodomas mažiausias ribas viršijančių mėginių skaičius – tas skaičius gali būti didesnis. I lentelę įtraukti mėginiai, viršijantys Direktyvoje 98/70/EB nustatytas ribines vertes. Tais atvejais, kai vis dėlto nustatyta, kad mėginiai viršija nacionalines ribines vertes.
b)	Neišsami ataskaita	Kai kurių rodiklių atitikčiai nustatyti gali pakakti mažesnio mėginių skaičiaus, tačiau siekiant tiksliai įvertinti degalų kokybę turėtų būti matuojami visi rodikliai. Valstybės narės turėtų aiškiai nurodyti, kada buvo gauti mėginių rezultatai, ir juos pateikti. Lentelėje pateikiami tik degalų, užimančių > 10 % rinkos dalį, duomenys.

Dabartinę padėtį atspindinti 4 lentelė rodo, kad problemų dėl bendros degalų kokybės ES nekyla. Vis dėlto Komisija mano, kad šią padėtį galima stiprinti, taigi Komisija reikalaus, kad valstybės narės ateityje toliau gerintų degalų kokybę.

5. IŠVADOS

Iš 2013 m. degalų kokybės priežiūros rezultatų matyti, kad Direktyvoje 98/70/EB nustatytų benzino ir dyzelino specifikacijų buvo iš esmės laikomasi, o nuostatų nesilaikymo atvejų buvo nedaug.

Nors valstybės narės geriau laikosi ataskaitų teikimo ir priežiūros įsipareigojimų ir stiprina savo degalų kokybės priežiūros sistemas, kai kuriais atvejais jų mėginių skaičius vis dar per mažas.

2014 m. Komisija pradėjo ir užbaigė 20 projektų „EU Pilot“, kuriuos įgyvendinant daugiausia dėmesio skirta mėginių ėmimo tvarkai, mėginių skaičiui, nacionalinių sistemų patikimumo lygiui ir neteisingų rodiklių matavimui. Iš valstybių narių gauti atsakymai Komisiją tenkino. Vis dėlto, kadangi šie projektai vykdyti 2014 m., patobulinimai, dėl kurių buvo susitarta, 2013 m. ataskaitoje neatsispindi. Komisija tikisi, kad visi šių patobulinimų rezultatai matysis 2014 m. ataskaitoje.

Kadangi reikalavimų nesilaikymo atvejai yra palyginti reti, ir paprastai valstybės narės imasi veiksmų, kad reikalavimų neatitinkantys degalai būtų pašalinti iš prekybos, Komisija neturi duomenų, kad dėl viršytų ribinių verčių būtų padidėjusi transporto priemonių keliama tarša ar būtų padarytas neigiamas poveikis variklio veikimui.

Komisija ragina valstybes nares ir toliau tęsti veiklą siekiant užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi Degalų kokybės direktyvos reikalavimų.